

L^AD_ES and L^AT_EX – III

Vragen allerlei!

Theo A. Jurriens

Kapteyn Astronomical Institute
P.O. Box 800
9700 AV Groningen
The Netherlands
taj@astro.rug.nl

Abstract

In het dagelijks gebruik van L^AT_EX komen we zo af en toe toch nog wel eens problemen voor. In dit artikel vragen uit de praktijk en de mogelijke oplossingen.

1 Floats

Figuren of tabellen bij gebruik van `\begin{figure}` of `\begin{table}` drijven nog wel eens naar het eind van het artikel. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat L^AT_EX meent dat maar een bepaald deel van de pagina "float" mag zijn. De waarden kun je zelf veranderen door de volgende regels in de preamble te plaatsen:

```
\renewcommand{\textfraction}{0.05}
\renewcommand{\topfraction}{1}
\renewcommand{\bottomfraction}{1}
```

Uit de `latex.tex` file volgen de volgende definities:

- `\topfraction`: Fraction of column that can be devoted to floats.
- `\bottomfraction`: Same as above for bottom of page.
- `\textfraction`: Minimum fraction of column that must contain text.

Ook het plaatsen van de "float"en alinea eerder of later kan veel helpen. Mijn eigen ervaring met de floats is dat ik de plaatsing van floats in eerste instantie aan L^AT_EX over laat, de probleem gevallen plaats ik zelf met behulp van `[t]`. Immers tussen de "vleeshaken"¹ kunnen we de plaatsing van figuren aangeven.

Als het echt niet wil kunnen we ook twee figuren in één float plaatsen. Zie de figuren op bladzijde 103. Het is op de volgende wijze gemaakt, let op er is hier gebruik gemaakt van `figure*` in verband met een figuur welke twee kolommen overspant:

```
\begin{figure*}[t]
\vspace*{5cm}
\hbox{\parbox[t]{0.45\textwidth}{
\caption{De figuur links op deze pagina.
Toch mooi zo'n lege ruimte.
Treffen we niet meer aan in Nederland.}}
\hspace*{0.1\textwidth}
\parbox[t]{0.45\textwidth}{\caption{De
figuur rechts op deze pagina.}}
\label{demo}}}
\end{figure*}
```

Bekend is dat je met `\caption{}` het bijschrift kunt plaatsen. Je bepaalt zelf of het boven of onder de figuur of tabel komt. Bij een bijschrift langer dan ± 300 tekens kan er een vervelende fout optreden: memory capacity exceeded. Oorzaak de `.lof` kan niet meer gelezen worden. Oplossing gebruik tussen de inmiddels bekende vleeshaken de verkorte tekst van het bijschrift voor gebruik in de "list of figures".

2 Twee-koloms

In veel voorkomende vraag is hoe krijg ik een kopregel over twee kolommen. Weer door middel van de vleeshaken:

```
\twocolumn[tekst]
```

Op deze wijze wordt de tekst over twee kolommen geplaatst, kan ook een alinea tekst zijn.

In een twee-koloms kunnen tabellen nog wel eens snel te breed worden. De oplossing is simpel: met `@{ }` het kolomwit vast zetten op een spatie of eventueel nog minder.

¹ Met dank aan Gineke Alberts: op ons laboratorium is een fraai jargon ontstaan: de `[]` noemen we vleeshaken, de `{ }` noemen we flippers.

Figuur 1: De figuur links op deze pagina. Toch mooi zo'n lege ruimte. Treffen we niet meer aan in Nederland.

In twee- of meerkolommen tekst is het raadzaam om `\raggedright` te gebruiken, pas ook de grootte van de letter aan.

3 Serie-brieven

Het onderstaand voorbeeld toont hoe we serie-brieven maken.

```
\documentstyle[kapteyn]{letter}
\email{TAJ}
% je toestel nummer
\telefoon{4073}
\begin{document}
% nederlandse benaming in brieven
\dutch
\def\mailing#1{\begin{letter}
{#1}
%
%briefnummer
% briefnummer invullen
\nr{015}
% je ondertekening
\signature{Prof. Dr. P.C. van der Kruit\\
Voorzitter Afdeling Sterrenkunde}
% betreffende
\refer{uitnodiging}
%
\opening{\ }
Onze oud-hoogleraar Prof. Dr. A. Blaauw
heeft onlangs de
geschiedsschrijving van de E.S.O. voltooid.
Dit heeft geresulteerd in een door de
ESO uitgegeven boek
wat onlangs is verschenen.

Voor nadere vragen kunt U
terecht bij Theo Jurriens (050-634073).
% je tekst
\closing{Met vriendelijke groeten,}

\ps
P.S. Het Zernike complex is uitstekend
met het openbaar vervoer bereikbaar.
% bijlage
```

Figuur 2: De figuur rechts op deze pagina.

```
\encl{informatie-brochure ESO}
\end{letter}}
%
\mailing{Nieuwsblad
van het Noorden\\
Redaktie Wetenschap\\
Kees Wiese\\
Postbus 60\\
{\bf 9700 MC GRONINGEN}}
\mailing{Eddy Echternach\\
Ratelaarweg 31\\
9753 BE Haren}
\end{document}
```

Etiketten maken we op een andere wijze. Uiteraard is het gebruik van venster-enveloppen sterk aan te bevelen.

Onze `kapteyn.sty` kent ook een telefax optie. Het basislettertype is dan groter i.v.m. kans op onleesbaarheid door fax-transmissie.

Bij het maken van de brieven gebruiken we een Unix script. Bij het starten van een nieuwe brief wordt een model brief geladen: vrijwel indentiek als vorig voorbeeld.

4 Inhoudsopgave

In een boek moet, volgens de spelregels van de typografie, de inhoudsopgave romeins genummerd worden. Onderstaand voorbeeld toont hoe dit gaat (ontleend aan het jaarverslag van het Kapteyn Instituut):

```
\documentstyle[symbol,bk9pt,jaar,a5]{book}
\parindent=5mm
\widowpenalty=10000
\clubpenalty=5000
\renewcommand{\textfraction}{0.05}
\renewcommand{\topfraction}{1}
\renewcommand{\bottomfraction}{1}
\pagestyle{plain}
\begin{document}
% eerste pagina's romein
\setcounter{page}{1}
```

```
\renewcommand{\thepage}{\roman{page}}
\tableofcontents
\newpage
% opnieuw beginnen in arabisch
\setcounter{page}{1}
\renewcommand{\thepage}{\arabic{page}}
\include{foreword}
\include{bestuur}
\include{onderwijs}
\include{cluster}

\include{software}
\include{roden}
\appendix
\include{bij11}
\include{bij12}
\end{document}
```

Heeft de lezer ook leuke problemen (en misschien ook oplossingen) dan hoor ik het graag.